

גויירה תוד יום ★ גלוריה סטיוארט גויירה תוד חצי שנה

אבל משפחת עולים מרוסיה זו נסחבה ברבנות

שש שנים עד שבנותיה הוכרו כיהודיות

דק לא בשבת

כאשר נאבק שמואל גרוסמן בברוקלין, הציע לו אחד הרבנים: "תכתוב להנהלת הרכבת שאינך מוכן לעבור בשבת". גרוסמן קיבל את ההצעה.

גרוסמן הוא בילה במיכרות ונחשב ל-סטאחאנוב' סוג א'.

כשפרצה מלחמת העולם השנייה התגייס לצבא האדום ועבר עם הצבא הסובייטי את כל אירופה. כשחלם עם צבאות השיחרור נספתה כל משפחתו בידי הגרמנים.

כשניגמה המלחמה החליט החייל שבע הקרבות כי הגיע הזמן להקים משפחה. הוא עבר בכל ערי רוסיה ומכריו הציעו לו שידוך עם בת יהודיה ממשפחה מכובדת בקרסנוודר. סאשה הלך לבקר את ה"כלה המיועדת ושימחת הורי הבחורה לא ידעה קץ. הם הסבירו לו ששתי הבנות הגדולות התחתנו עם גויים וסוף סוף נמצינו גואל יהודי לבת הקטנה.

הקטנה מצאה מאד חן בעיני סאשה, אך למשנשאר איתה לבדו היא פרצה בבכי. "אני מאוהבת בחבר שלי שלומד יחד איתי בבית הספר, אבל הוא נוצרי והורי אינם מסכימים שאתחתני איתו. ועל כן הם עומדים על כך שאנשא לך רק בגלל שאתה יהודי. אבל אני לא מכירה אותך אפילו. או איך אני יכולה לאהוב אותך ועוד שאני מאוהבת בחבר שלי."

סאשה חשב כמה רגעים ואמר לה: "שתי האחיות שלך התחתנו עם נוצרים מתוך אהבה והן מאושרות. אני לא רואה שום סיבה שאת לא תתחתני עם החבר שלך."

הגורל רצה שסאשה יפגוש את בחירת ליבו באותה העיר עצמה. היה זאת נדודה דוריונית, בלונדית יפהפיה בת לאב נוצרי ואם יהודיה. בהיות אביה רוסי נחשב בה ונרשמה אף היא כרוסיה-נוצרית. סאשה נזדה באו בברית הגישואין והתישבו בקרסנוודר.

שמועות על ישראל

סאשה קיבל עבודה בבית-חרושת. הוא היה חרוץ כפיים ובעל תושיה רבה החליט להתגבר על בעיית הדיוור ברוסיה הסובייטית לפחות לגבי עצמו. יחד עם אשתו הוא בנה בית בן ארבעה חדרים.

בבית זה נולדו שלוש בנותיו: ייבגניה, כיום בת 25, טאטינה (20) וואלנטינה (15). התקיימו כמו שכולם מתקיימים בברית המועצות. כמה שמרויחים זה אף פעם לא מספיק בעיקר לא ברוסיה. אשתי לא עבדה כי היו לה ילדים קטנים בבית והתפרנסו מן המשכורת שלי. כאן בארץ הי"ם של פועל זה לוקסוס גדול לעומת שם ואנחנו מאד מרוצים כאן מן החיים. רק עניין הגיוור כמעט והרס אותנו."

אולם יחד עם הבית בן ארבעת החדרים היו דברים שהפריעו לסאשה ברוסיה. "כל אחד פוחד מכל אחד", הוא מספר. "פוחים דים לפתוח את הפה שמא למחרת היום יפקדו בדת ויקחו את הבן-אדם למקום (המשך בעמוד 18)

חכם על הבקשה. שילמתי חמש לירות ו-הבקשה נשלחה לפני שנה. אבל עד היום אני עוד עובד בשבת, כי לא שיחררו אותי.

"אחרי כתיבת הבקשה קראו לאשתי ו-לבנותי, שאלו אותן כמה שאלות במנהגי יהדות והסבירו להן שעליהן עוד ללמוד, אבל נתנו לנו תאריך סופי לגיוור ב-6.4.70. הגענו כל המשפחה. היינו מוזמנים לשעה 12 בצהריים. אבל לאשתי היתה תאונה יום לפני זה והיא לא הרגישה טוב בגלל זה איחרנו כמה דקות.

"בגלל שאיחרנו אמרו לנו שלא יקבלו אותנו. אבל אני וטאטינה הנרגשת עמדנו על כך שנגמור באותו יום ואמרנו שלא נלך. הסדרן התרוצץ בינינו לבין הרב ו-לבסוף חזר ואמר. "תחכו, תחכו ונראה". חיכינו הרבה זמן ולא קיבלו אותנו. לבסוף עלינו לרב וביקשנו שיקבל אותנו. על זה הוא ענה: "זה בלתי אפשרי היום. תחזרו בעוד חודש"

הסברתי שוב ושוב את המצב אבל שום דבר לא עזר ואז עשינו את השערוריה. כי לא יכולנו לשאת יותר."

אב נוצרי, אם יהודיה

ד רך ארוכה עבר שמואל גרוסמן עד שהגיע לבית הדין הרבני בישראל. הוא נולד לפני 49 שנים ברוסטוב, ב-רוסיה הסובייטית בשם אלכסנדר גרוסמן ועד לפני שבע שנים נקרא סאשה. את

נעה בקרסנוודר, עד שהתוודעה בפניו כי היא אוהבת אותו. סאשה ויתר, מצא אחר-כך את בחירת-ליבו נדחה.

ובמקום העבודה שלי דורשים ממני לעבוד בשבת.

"הוא אמר שזה לא טוב, כי אני משמש בזה דוגמא רעה לאשתי ולבנות שלי. הוא אמר לי לכתוב בו במקום בקשה ש-אפסיק לעבוד בשבת. כתבתי אותה. הרב

ברוסיה

ניה היא נוצריה. בלית ברירה נסע הווג לקפריסין ושם גישה בנישואין אורחיים. בתעודת הוהות הם רשומים אומנם כנישואים מאחר ונישואי קפריסין קבילים ל-גבי משרד הפנים. אולם משולדו הבנים התחילו הצרות.

כשנולד הבן הראשון התגורר הווג ב-אילת ולא נמצא אף מוהל אחד בסביבה הקרובה שיהיה מוכן למלא את תובתו לעשות את הברית מילה. הבעל נסע ב-בהילות לתל-אביב ויחד עם שמואל, אביה של ייבגניה, הם התחילו לחפש אחרי מוהל. לבסוף נמצא אחד שהיה מוכן לערוך את הברית מילה, אבל רק בתנאי שישלמו לו כרטיס טיסה הלוך וחזור לאילת. בלית ברירה שלמו לו והילד נכנס לבריתו של אברהם אבינו. פרשה זו חזרה גם על עצמה כשנולד הבן השני.

ייבגניה קיבלה מחלת-לב מרוב מתיחות, נפלה למשכב ובלית-בית-חולים קרוב לשנה.

הרגשה של אין מוצא

גיוור עדיין בושש לבוא ובני-תים מצאה גם טאטינה בחור ש-רצתה להתחתן איתו. היא היתה כבר מלך-מדת-נסיך, ידעה שנישואין ברבנות אינם באים בחשבון בשבילה והסבירה לבחיר-ליבה שעליהם להתחתן בנישואין אורחיים בקפריסין. הבחור אמר שהוא מעדיף ל-הכות עד שתתגייר ובלבד שישנאו כדת משה וישראל.

משעברו כמה חודשים ועדיין לא הסכימו לגייר אותה, התקררה גישתו של החתן והנישואים התבטלו. עם החבר השני של טאטינה קרה אותו הדבר בדיוק. הוא לא האריך ברוחו עד שיגירו את טאטינה, וקשה היה לכעוס עליו. כמעט שנה וחצי הוא יצא איתה ולה-תחתן איתה הוא לא יכול. ברבנות לא הסכימו. להגיע לקפריסין לא היה לו כסף. גם הוא עזב אותה.

"שני המיקרים האלה פגעו קשה בילדה", מספר שמואל גרוסמן כסוף-השיער, בעל גיורה וקה והופעה אצילית. "היא נעשתה עצבנית ומדוכאת. כולנו חיינו במתח ו-בהרגשה של אין מוצא".

לפני עשרה חודשים הכירה טאטינה ב-חור שלישי. צעיר נחמד בשם לחיו ממוצא רומני. כדי שהפרשה של שני החתנים הקודמים לא תחזור על עצמה רצנו יחד עם אשתי כמו משוגעים לברבנות. מספר האב.

הגורם לשערוריה

אחרי שאיבדה שני בחורים שהתכוונו לשאתה התקשרה טטיאנה עם ליזיו שהציע לה נישואין. בגלל קשיחות הרבנים, עמדו גם נישואין אלה בסכנה. הם עמדו להנשא בקרוב.

* אדם שמצטיין בתפוקת עבודתו ב-ברית-המועצות.